

БАТЛАВ.

БАТЛАВ.

ҮНЭТ ЦААСНЫ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ҮЗЭЛ БАРИМТЛАЛ

Нэг.Хуулийн төсөл боловсруулах үндэслэл, шаардлага

1.1.Хууль зүйн үндэслэл

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Монгол Улсын бүрэн эрхт байдал хэмээх Нэгдүгээр бүлгийн Тавдугаар зүйлийн 4 дэх хэсэгт “Төр нь үндэсний эдийн засгийн аюулгүй байдал, аж ахуйн бүх хэвшлийн болон хүн амын нийгмийн хөгжлийг хангах зорилгод нийцүүлэн эдийн засгийг зохицуулах”, Хүний эрх, эрх чөлөө хэмээх Хоёрдугаар бүлгийн Арван есдүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэгт “Төрөөс хүний эрх, эрх чөлөөг хангахуйц эдийн засаг, нийгэм, хууль зүйн болон бусад баталгааг бүрдүүлэх үүргийг иргэнийхээ өмнө хариуцна.” гэж заасан.

Монгол Улсын Их Хурлын 2020 оны 52 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын баримт бичгийн 4.3-т “Олон улсын санхүүгийн зах зээлтэй холбогдсон олон тулгуурт, хүртээмжтэй санхүүгийн системийг хөгжүүлнэ” гэж, уг зорилтыг хэрэгжүүлэх I үе шат (2021-2030)-нд “1.Хөрөнгийн зах зээлийн үнэлгээ өсөж, биржийн бус болон үүсмэл санхүүгийн зах зээл дээр хийгдэж байгаа арилжааны дүн өссөн байна.” гэж, мөн бодлогын баримт бичгийн хоёрдугаар дугаар хавсралтаар батлагдсан “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын хүрээнд 2021-2030 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны 4.3.2-т “Хөрөнгө оруулагчдын кибер аюулгүй байдлыг хангах, технологид суурилсан хөрөнгийн зах зээлийг цогцлоох дэд бүтцийн шинэчлэл хийж, эрх зүйн орчныг сайжруулна” гэж тус тус заасан.

Түүнчлэн Монгол Улсын Их Хурлын 2020 оны 21 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Зээлийн хүүг бууруулах стратеги”-ийн 4 дэх чиглэлд “Хөрөнгийн зах зээлийг хөгжүүлэх, өрсөлдөөнийг бий болгож санхүүжилтийн зардлыг бууруулах”, энэ хүрээнд авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний 4.1-д “Хөрөнгийн зах зээлийн дэд бүтцийн байгууллагуудын шимтгэл, хураамжийг бууруулж, үнэт цаас гаргагч, хөрөнгө оруулагчдад татварын хөнгөлөлт, чөлөөлөлт үзүүлж дэмжих” болон үүнтэй холбогдох хууль тогтоомжид өөрчлөлт оруулах хуулийн төслийг боловсруулж, 2020-2021 онд өргөн мэдүүлэхийг Засгийн газарт даалгасан болно.

Монгол Улсын Их Хурлын 2021 оны 12 дугаар тогтоолоор баталсан “Монгол Улсын хууль тогтоомжийг 2024 он хүртэл боловсронгуй болгох үндсэн чиглэл”-ийн 43-т хөрөнгийн зах зээлийн зохицуулалтыг боловсронгуй болгож, хөрөнгө оруулагчид ээлтэй орчныг бүрдүүлэх зохицуулалтыг бий болгох зорилтыг дэвшүүлсэн.

Түүнчлэн Монгол Улсын Их Хурлын 2020 оны 24 дүгээр тогтоолоор батлагдсан Монгол Улсын Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 3.1.7-д “Иргэн, хуулийн этгээд хөрөнгийн биржийн арилжаанд сүүлийн үеийн дэвшилтэт технологид тулгуурласан, цахим арилжааны дэд бүтцээр шууд оролцох боломжийг бүрдүүлнэ.” гэж, Засгийн газрын 2017 оны 299 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Санхүүгийн салбарыг 2025 он хүртэл хөгжүүлэх үндэсний хөтөлбөр”-ийн хүрээнд авч хэрэгжүүлэх бодлогын зорилт, арга хэмжээний 2.1-д “Хөрөнгийн зах зээлийн бодлого, зохицуулалтын орчныг шинэчилж, зохицуулагч байгууллагын зохицуулалт, хяналтын чадавхыг сайжруулж, чиг үүргийн давхардлыг арилгана”, 2.1.1-д “Үнэт цаасны зах зээлийн зохицуулалтыг боловсронгуй болгох чиглэлээр холбогдох хууль тогтоомжийг сайжруулах, шинэ эрх зүйн зохицуулалтыг бий болгох” арга хэмжээг хэрэгжүүлэх зорилгыг дэвшүүлсэн болно.

1.2. Практик шаардлага

Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль 1994 онд батлагдаж, 2002 оноос удаах шинэчилсэн найруулгыг мөрдөж байсан бөгөөд одоо хүчин төгөлдөр үйлчилж байгаа хуулийг 2013 онд шинэчлэн баталж, түүнээс хойш нийтдээ 7 удаа нэмэлт, өөрчлөлт оруулсан байна. Хөрөнгийн зах зээл дэх олон улсын болон дотоод орчны хурдацтай өөрчлөлтийн улмаас шинээр хөгжиж буй санхүүгийн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг нэвтрүүлэх, хэрэглэхтэй холбогдсон харилцааг нэн даруй зохицуулж, зөв зохистой хууль, эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх, мөн төрийн бодлогын шинэчлэлийг цаг алдалгүй авч хэрэгжүүлэх зайлшгүй шаардлага бий болж байна.

Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль нь компанийн бонд гаргахтай холбоотойгоор бусад хууль журамтай цогц уялдаа холбоотой биш, нийтэд санал болгон гаргах үйл ажиллагаа үр дүнтэй биш, биржийн бус зах зээлийг хязгаарласан, үнэт цаасны эрх бүртгэлийн систем болон арилжааны төлбөр тооцоог зохицуулж байгаа хууль журмын зохицуулалт тодорхой бус, хувьцаат компаниудын засаглал, мэдээллийн ил тод байдлын хэрэгжилт сул байгаа зэрэг нь цаашид зах зээлийг тэлэх, хөрөнгө оруулалтын урсгалыг нэмэгдүүлэхэд зарим хүндрэлүүдийг үүсгэж, хуулийн төслийг боловсруулах дараах шаардлагыг үүсгэж байна. Үүнд:

1. Одоо хүчин төгөлдөр мөрдөж буй хууль эрх зүйн орчинд компанийн бондыг биржийн бус зах зээл дээр хаалттай хүрээнд арилжаалж, хөрөнгө босгох, үнэт цаас гаргах, баримтжуулах, холбогдох эрхийг бүртгэлд бүртгүүлэх талаарх зохицуулалт сул байна. Тухайлбал, хөрөнгийн зах зээл дээр “хаалттай хүрээнд худалдаалах бонд” гэж нэрлэгдээд байгаа санхүүгийн хэрэгслүүд нь ихэвчлэн зээлийн гэрээний хэлбэртэй, тэдгээрийн эрх нь Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төвд эсвэл кастодианд бүртгэгддэггүй бөгөөд хоорондоо худалдах зориулалттай санхүүгийн хэрэгсэлд тооцогдохгүй байгаа тул энэ талаарх зохицуулалтыг тодорхой болгон сайжруулах;

2. Монголын хөрөнгийн бирж дээрх хөрвөх чадварын индекс 2020 оны жилийн эцсийн байдлаар 1.8 хувьтай байгаа нь хөгжингүй орнуудтай харьцуулахад үзүүлэлт маш сул байна. Мөн зах зээл дээрх бүтээгдэхүүний төрөл, чанар муу байгаагаас хөрөнгө оруулагчид багцын хөрөнгө оруулалт хийхэд хүндрэл үүсгэж байна. Цаашид зах зээл дээр шинэ бүтээгдэхүүн үйлчилгээг нэмэгдүүлэх хүрээнд үүсмэл санхүүгийн

хэрэгслийг биржийн болон биржийн бус зах зээл дээр нээлттэй болон хаалттайгаар арилжаалах харилцааг тодорхой болгох, банкны хадгаламжийн сертификатыг хөрөнгийн бирж дээр арилжаалах эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх зэрэг зохицуулалтыг бий болгож хөрөнгийн зах зээлийн хөрвөх чадвар, зах зээлийн үнэлгээг нэмэгдүүлэх;

3. Нийт 24 компани үнэт цаасны анхдагч зах зээл дээр олон нийтэд хувьцаагаа санал болгон үнэт цаас гаргах замаар нээлттэй хувьцаат компани болсон. Сүүлийн жилүүдэд компаниуд хувьцаат компани болох замаар олон нийтээс урт хугацаат хямд өртөгтэй санхүүжилтийн эх үүсвэр татах, компанийн засаглалаа сайжруулах зорилгоор нээлттэй хувьцаат компани болох сонирхол нэмэгдэх болсон. Гэсэн хэдий ч, олон нийтэд хувьцаа санал болгох хугацаа, шат дамжлага, зардал өндөр, анхдагч зах зээлийн зохион байгуулалт үр ашиггүй төдийгүй олон улсын жишгийн дагуу дээрх үйл ажиллагаа нь андеррайтерийн компаниар дамжуулан явагдахгүй байгаа зэрэг нь үнэт цаас гаргагч компаниудад сөргөөр нөлөөлж, улмаар гадаад, дотоодын хөрөнгө оруулагчдын идэвх буурах, чанартай, хөрвөх чадвартай бүтээгдэхүүний тоо нэмэгдэхгүй байх хүндрэлтэй нөхцөл байдлыг үүсгэж байгаа тул энэхүү үйл ажиллагааг олон улсын жишигт нийцүүлэх, зардлыг бууруулах зохицуулалтыг бий болгох;

4. Монгол Улсын үнэт цаасны арилжааны төлбөр тооцооны горим нь төлбөр тооцооны олон улсын стандартыг 100 хувь хангаж чадахгүй байна. Монголын хөрөнгийн бирж дээр арилжаалагдаж байгаа үнэт цаасыг худалдан авах төлбөрийг урьдчилж 100 хувь байршуулдаг байсныг 2020 оны 3 дугаар сарын 31-ны өдрөөс эхлэн халж олон улсын стандартын дагуу “Төлбөрийн эсрэг нийлүүлэлт/Т+2” горимыг нэвтрүүлсэн ч энэ талаарх харилцааг зохицуулсан эрх зүйн зохицуулалт Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуульд бүрэн тусгагдаагүй байна.

Түүнчлэн олон улсын төлбөр тооцооны дээрх стандарт нэвтэрсэнтэй холбоотойгоор үнэт цаасны болон мөнгөн хөрөнгийн номинал дансны зохицуулалтыг үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуульд тодорхой болгон хуульчлах;

5. Хөрөнгийн зах зээлийн гол оролцогч болох үнэт цаасны компаниуд нь хөрөнгийн биржийн арилжаанд үнэт цаас зээлэх, зээлдүүлэх, богино хугацаат хувьцааны арилжаа болон биржийн бус зах зээлийн үйл ажиллагааг эрхлэх боломж хязгаарлагдмал байгаа нь эдгээр компаниудыг олон улсын жишгийн дагуу үйл ажиллагаагаа өргөжүүлэхэд нь саад болж байгаа тул энэ талын зохицуулалтыг сайжруулах, тодорхой болгох;

6. Урт хугацаат мэргэжлийн хөрөнгө оруулагчид нь эдийн засагт урт хугацаат төсөл хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд хямд өртөг бүхий урт хугацаат санхүүжилтийн эх үүсвэрээр хангах боломжтой байдаг. Гэвч одоогийн хууль эрх зүйн орчин нь хамтын болон хувийн хөрөнгө оруулалтын сан, хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанийн үйл ажиллагааг хязгаарласан, зохицуулалтын ялгааг сайтар тусгаагүйгээс урт хугацаат мэргэжлийн хөрөнгө оруулагчид үйл ажиллагаа явуулахад бэрхшээлтэй байна. Цаашид хөрөнгийн зах зээл дээр хөрөнгө оруулалтын сан, хувийн тэтгэврийн сан зэрэг урт хугацаат хөрөнгө оруулагчдыг дэмжих зохицуулалтын уян хатан орчныг бий болгох;

7. Глобал кастодиан банкууд 2017 оноос хойш дотоодын кастодиан банкнуудын үйл ажиллагааны үнэлгээ, дүгнэлтийг газар дээр болон зайнаас тогтмол хийж байгаа бөгөөд үнэлгээний явц, түүний хүрээнд ирүүлж буй асуулгуудаас харахад глобал

кастодиан банк Монгол Улсын зах зээлд орж ирэхэд хөрөнгийн зах зээлийн дэд бүтэц, эрсдэлийн удирдлагын зохицуулалтаас гадна дотоодын кастодиан банканд хадгалагдах хөрөнгийн өмчлөх эрхийн баталгаажуулалт, түүнд тавигдах хууль эрх зүйн шаардлага нь чухал үзүүлэлт болж байна. Энэ үзүүлэлт нь дотоодын кастодиан банкны харилцагчдын өмчлөх эрхийн бүртгэлийг баталгаажуулах этгээд тодорхой эсэх, харилцагчийн хөрөнгийг кастодианы хөрөнгөөс тусгаарлах тухай зохицуулалт байгаа эсэх зэргээр үнэлэгддэг ба одоо хүчин төгөлдөр үйлчилж буй Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль болон холбогдох бусад хууль, тогтоомжид энэ талаарх зохицуулалт хоёрдмол утгатай, ойлгомжгүй байна. Иймд Монгол Улсын хөрөнгийн зах зээлийн өмчлөх эрх, бүртгэлийн системийг тодорхойлж, өмчлөх эрх баталгаажуулах эрх бүхий этгээдийг хуулиар тодорхой болгох, холбогдох бусад зохицуулалтыг бүрдүүлэх;

8. Үнэт цаасны арилжаа эрхлэгчдийн холбооноос 2019 онд хийсэн үнэт цаасны компанийн брокерын үйлчилгээний төлбөр, тулгамдаж буй асуудал сэдэвт судалгааны дүгнэлтээр Монголын хөрөнгийн зах зээлийн оролцогч байгууллагуудын хөрөнгө оруулагчдаас авдаг шимтгэл нь өндөр хөгжсөн орнуудтай харьцуулахад Монголын хөрөнгийн биржийн шимтгэл 99.3% өндөр, үнэт цаасны компанийн шимтгэл 82% өндөр, зохицуулагч байгууллагын шимтгэл зарим Азийн орнуудтай (Тайланд, Энэтхэг, Бангладеш, Хятад) харьцуулахад 2-20 дахин өндөр, клирингийн үйлчилгээний шимтгэл 0.19-0.23%-аар тус тус өндөр байгаа нь тогтоогдсон. Энэхүү нөхцөл байдлыг үүсгэж буй гол шалтгаан нь үнэт цаасны компаниуд болон дэд бүтцийн байгууллагуудын техникийн болон программ хангамжийн системийн асуудал юм. Цаашид хөрөнгийн зах зээлийн дэд бүтцийн системд технологийн дэвшлийг нэвтрүүлэх замаар санхүүгийн үйлчилгээг үр ашигтай, хэрэглэгчдэд ээлтэй болгох, зардал, цаг хугацаа хэмнэсэн технологийн дэвшлийг нэвтрүүлэх зохицуулалтын орчныг уян хатан болгох;

9. “Монголын хөрөнгийн бирж” ТӨХК-д 2019 оны жилийн эцсийн байдлаар бүртгэлтэй 196 хувьцаат компани байгаа ч эдгээр компаниудын 30 хувь нь мэдээллийн ил тод байдал, Монголын хөрөнгийн биржээс шаардсан тайлагналт, компанийн засаглалын шаардлагыг хангаж ажилладаг, үлдсэн 70 хувь нь тус шаардлагыг хангаж ажилладаггүй байна. Хөрөнгө оруулагчдын эрх ашгийг хамгаалах чухал зохицуулалт нь мэдээллийн ил тод байдал, компанийн засаглал, компанийн үйл ажиллагааны хэрэгжилтийг сайжруулах явдал юм. Гэвч одоо үйлчилж буй хууль, эрх зүйн орчны хүрээнд жижиг хувьцаа эзэмшигчид, хөрөнгө оруулагчдын эрх ашгийг хамгаалах зохицуулалт сул байгаа нь хөрөнгө оруулагчид хөрөнгийн зах зээлийг сонгох итгэлгүй болоход нөлөөлдөг байна. Дээр дурдсанаас гадна хөрөнгө оруулагчдын эрх ашгийг зохих ёсоор хамгаалахад хувьцаат компаниудын эрх бүхий удирдлагаас гаргасан хувьцаа эзэмшигчдэд нөлөөлөх аливаа шийдвэрийг цаг алдалгүй хувьцаа эзэмшигчдэд хүргүүлэх, нэгдсэн стандартыг тогтоох, компанийн үйл ажиллагаатай холбоотой мэдээллийн урсгалыг тодорхой болгож үүнтэй холбоотой үнэт цаас гаргагч болон зах зээлийн оролцогч бусад байгууллагуудын үүрэг хариуцлагыг тодорхойлох нь чухал болоод байна. Иймд, зохицуулагч байгууллагын зүгээс цаашид үнэт цаасны зах зээлийн хяналт шалгалтыг эрсдэлд үндэслэн хийх, мэдээллийн ил тод байдал, компанийн үйл ажиллагааны хэрэгжилтийг үр ашигтай болгох, хөрөнгө оруулагчдыг хохироохгүй байлгах зохицуулалтыг бий болгох;

10. Хууль зүй, дотоод хэргийн яамнаас 2019 онд Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийг бусад хууль тогтоомж, эрх зүйн акттай уялдуулах ажлын хүрээнд 2019 онд хийгдсэн давхардал, хийдлийн судалгаагаар нийт 134 давхардал, хийдэл, зөрчил байна гэсэн дүгнэлт гаргасан. Хууль хоорондын уялдаа холбоог сайжруулаагүйгээс

хөрөнгийн зах зээлтэй холбогдсон хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэхэд хүндрэлтэй байдлыг үүсгэж болзошгүй учир давхардал, хийдэл, зөрчлийг арилгах шаардлагатай байна.

Дээрх хүндрэлүүд, эрх зүйн орчны тодорхой бус байдлаас шалтгаалж гадаадын хөрөнгө оруулагчид Монголын хөрөнгийн биржийн арилжаанд оролцохоос зайлсхийдэг бөгөөд Монгол Улс 2017 онд олон улсын хөрөнгийн зах зээлийн хөгжлийн түвшинг хөгжлөөр нь ангилдаг “FTSE- Frontier market watch list” -ээс хасагдсан.

Нөгөөтээгүүр 2020 оны 1 дүгээр сараас эхлэн дэлхий нийтийг түгшээж буй Covid-19 цар тахлын нөхцөл байдлаас үүдэн дэлхийн орнуудын нийгэм, эдийн засгийн нөхцөл байдал хүндэрч, ирэх жилүүдэд ч эдийн засгийн хямрал үргэлжлэх нь тодорхой болоод байна. Манай орны хувьд дотооддоо эдийн засгийн ямар арга хэмжээ авах арга хэмжээнүүд авахаас гадна хөрөнгийн зах зээлийн эрх зүйн орчныг сайжруулах замаар эдийн засгийн хөгжилд хувь нэмэр оруулах зайлшгүй нөхцөл бүрдээд байгаа юм.

Иймд дээр дурдсан хууль зүйн үндэслэл болон практик шаардлагыг үндэслэн Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсруулна.

Хоёр.Хуулийн зорилго, ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.5.1 дэх заалтын дагуу хуулийн төслийг нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийн хэлбэрээр боловсруулна.

Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуульд дээр дурдсан хууль зүйн болон практик шаардлагад үндэслэн дараах агуулгаар нэмэлт, өөрчлөлт оруулна. Үүнд:

1.Хөрөнгийн зах зээлд шинэ бүтээгдэхүүн үйлчилгээг нэвтрүүлэх, түүний эрх зүйн орчныг бий болгох зорилгоор Үнэт цаасны зах зээлийн зохицуулалтын хүрээг өргөтгөж, биржийн болон биржийн бус зах зээлийг ялгаатайгаар тодорхойлох бөгөөд үүнтэй холбогдсон харилцааг нэмж зохицуулна;

2.Мэргэжлийн, урт хугацаат хөрөнгө оруулагчдыг хөрөнгийн зах зээл дээр бий болгох, тогтвортой ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлэх зорилгоор хамтын болон хувийн хөрөнгө оруулалтын сангийн зохицуулалтыг ялгаатай тогтоох, хувийн хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагааг дэмжсэн зохицуулалтыг бүрдүүлнэ;

3.Олон улсын жишгийн дагуу үнэт цаас гаргагчийн нийтэд санал болгон анх удаа болон нэмж үнэт цаас гаргах ажиллагааг андеррайтерийн компаниар дамжуулан зохион байгуулах замаар нийтэд санал болгон үнэт цаас гаргах ажиллагааг хялбар болгох, зардал, өртгийг бууруулах, анхдагч зах зээлийн арилжааны шимтгэлгүй болгох, андеррайтерийн үүрэг, хариуцлагыг нэмэгдүүлэх зохицуулалтыг тусгана;

4.Монгол Улсын хөрөнгийн зах зээлд үнэт цаасны арилжааны дараа төлбөрт горим, төлбөрийн эсрэг нийлүүлэлтийн зарчмыг нэвтрүүлсэнтэй холбоотойгоор төлбөрийн чадваргүйдлийн эрсдэлийг удирдах, зах зээл дээр шинээр бий болох клирингийн гишүүн, төлбөрийн баталгааны сан, төлбөр тооцоог эцэслэх, үнэт цаасны болон мөнгөн хөрөнгийн номинал данстай холбогдох зохицуулалтыг нэмж тусгана;

5.Хөрөнгийн зах зээл дээр технологийн дэвшилд суурилсан бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ, бизнес загварыг нэвтрүүлэх хүрээнд тэдгээрийг хязгаарлагдмал туршилтын орчинд туршихтай холбоотой эрх зүйн орчныг бүрдүүлж, амжилттай туршигдсан бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ, бизнес загварыг бүртгэх, зөвшөөрөл олгохтой холбоотой зохицуулагч байгууллагын эрхийг хуулийн хүрээнд нэмэгдүүлнэ;

6.Хөрөнгийн зах зээл дээрх кастодиан банкуудын эрх, үүрэг, хариуцлагыг тодорхой болгож, номинал дансанд өмчлөх эрхийн бүртгэлийн баталгаажуулалт, харилцагчийн хөрөнгийг хадгалах, хамгаалахтай холбоотой зохицуулалтыг тодорхой болгоно;

7.Хөрөнгийн зах зээл дэх өөрийгөө зохицуулах байгууллагуудын төрлийг ялган тэдгээрийн эрх, үүргийн хүрээг тодорхой болгох замаар зах зээл дээрх төрийн зохицуулагч байгууллага болон өөрийгөө зохицуулах байгууллага хооронд үүсэж байгаа чиг үүргийн давхардлыг арилгана;

8.Хувьцаат компаниудын мэдээллийн ил тод байдал, компанийн засаглалыг сайжруулах, хувьцаа эзэмшигчдийн эрхийг эдлүүлэх, жижиг хувьцаа эзэмшигчдийн эрх ашгийг хамгаалах зорилгоор зохицуулалтын дүрэм, журмыг нэгтгэх, хариуцлагыг өндөржүүлэхтэй холбоотой зохицуулалтыг нэмж тусгана;

9.Хувьцаат компаниудын гаргасан шийдвэрийн дагуу хийгдэх компанийн үйл ажиллагааны мэдээллийн урсгалыг тодорхой болгож, хувьцаа эзэмшигчдийг тэдгээрийн шийдвэрт нөлөө бүхий мэдээллээр цаг тухай бүр хангах зохицуулалтыг тусгана;

10.Хөрөнгийн зах зээлтэй холбоотой харилцааг зохицуулсан хууль хоорондын уялдаа холбоог сайжруулж, давхардал, зөрчил, хийдлийг арилгана.

Гурав.Хууль батлагдсаны дараа үүсэж болох эдийн засаг, нийгэм, хууль зүйн үр дагавар, тэдгээрийг шийдвэрлэх талаар авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний санал

Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хууль батлагдсанаар хуулийн хэрэгжилт, үр нөлөө сайжирч, эдийн засаг, нийгэм, хууль зүйн хувьд дараах эерэг үр дүн гарна:

1.Хөрөнгийн зах зээлд оролцох үйл явцыг хялбаршуулж, урт хугацаат хөрөнгө оруулалт нэмэгдэх, улмаар хувийн хэвшлийн компаниуд хөрөнгийн зах зээлээр дамжуулан санхүүжилт татах үйл явц хялбар болно;

2.Үнэт цаасны зах зээлийн дэд бүтцийг олон улсын зарчим, стандартын дагуу хөтлөн явуулах нөхцөл бүрдэнэ;

3.Хөрөнгийн зах зээлийг тэлэх замаар эдийн засгийн тогтвортой өсөлтийг нэмэгдүүлэн хадгалж, улмаар татварын орлого нэмэгдэнэ;

4.Олон улсын хөрөнгийн зах зээл дээрх шинэ бүтээгдэхүүн, технологи, үйлчилгээ, бизнес загварыг Монгол Улсын хөрөнгийн зах зээлд нэвтрүүлэх эрх зүйн орчин бүрдэж, компаниудын үр ашиг нэмэгдэнэ;

5.Хөрөнгийн зах зээлд дотоодын кастодианаар дамжин оролцох олон улсын хөрөнгө оруулагчдын хөрөнгийг хамгаалах олон улсын жишигт нийцсэн хууль эрх зүйн орчин бий болж, улмаар үүнтэй холбоотой дотоодын хөрөнгийн зах зээлд үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагуудын эрх, үүрэг тодорхой болон гадаадын хөрөнгө оруулалт нэмэгдэнэ;

6.Дотоодын болон гадаадын хөрөнгө оруулагчдын хөрөнгө оруулах сонирхол нэмэгдэж, улмаар санхүүгийн зах зээл дээрх мөнгөн урсгал нэмэгдэнэ;

7.Хууль хоорондын уялдаа холбоо сайжирч, хуулийн давхардал хийдэл арилан Монгол Улсын хөрөнгийн зах зээлийн эрх зүйн орчин боловсронгуй болно.

Дөрөв.Хуулийн төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын олон улсын гэрээ болон бусад хуультай хэрхэн уялдах, хуулийг хэрэгжүүлэхэд шинээр боловсруулах, хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болсонд тооцох тухай хуулийн талаарх санал.

Хуулийн төслийг Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын олон улсын гэрээ болон холбогдох бусад хуульд нийцүүлэн боловсруулна.

Тус хуулийн төслийг дагалдуулан Санхүүгийн зохицуулах хорооны эрх зүйн байдлын тухай, Хөрөнгө оруулалтын сангийн тухай, Компанийн тухай, Банкны тухай, Татварын ерөнхий хууль, Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай, Хувь хүний орлогын албан татварын тухай, Хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаасны тухай, Дампуурлын тухай, Төлбөр тооцоог үндэсний мөнгөн тэмдэгтээр гүйцэтгэх тухай, Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай, Төрийн хяналт шалгалтын тухай хууль, Зөрчлийн тухай, Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай, Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай, Ирээдүйн өв сангийн тухай, Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай, Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай, Өрийн удирдлагын тухай, Нотариатын тухай, Инновацын тухай, Улсын тэмдэгтийн хураамжийн тухай, Зар сурталчилгааны тухай зэрэг хуулиудад нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсруулна.